

Eerste bewijs voor plundering Vlieland door Di Robles

GOOS BIES

LC 28/2/23

VLIELAND Het verhaal dat de Spaanse gouverneur Caspar di Robles in 1575 bijna heel Vlieland platgebrand zou hebben gaat al lang rond. Voor het eerst is daar nu archeologisch bewijs voor gevonden.

„Dit betekent wat voor de historie van Vlieland. De vondsten die de afgelopen weken door archeologisch onderzoeksbureau De Steekproef zijn gedaan, zijn bijzonder en onverwachts”, zegt Josje van Leeuwen, archeoloog van Steunpunt Monumentenzorg Fryslân.

„Caspar di Robles had mot met de watergeuzen, die hadden zich verschanst op Texel. Toen is hij met zijn mannen naar het onbewapende Oost-Vlieland gegaan en heeft daar naar verluidt het hele dorp geplunderd en

platgebrand”, vertelt Van Leeuwen. „Bijna viereuhalf eeuw na dato is daar nu ook archeologisch bewijs voor.”

Van Leeuwen doelt op de archeologische opgraving in het midden van de Dorpsstraat. Daar zijn twee panden gesloopt voor nieuwbouw van de supermarkt Poiesz (voorheen de Coop), alleen de voorgevel is bewaard gebleven. Bij een eerste verkenning werden al bijzondere vondsten gedaan, zoals zestiende-eeuwse munten, maar nu kwam ook een brandlaag een meter onder het maaiveld aan het licht. „Die brandlaag hadden we bij het vooronderzoek nog niet gezien. Er is een grote brand geweest en die kan gerelateerd worden aan het eind van de zestiende eeuw.”

Bij de opgraving zijn bijvoorbeeld ook zeven tot negen aan elkaar gesmolten zilveren munten gevonden.

De zegel die Folkert Janssens vond.

FOTO DE STEEKPROEF

„Dat klompje wordt nog uit elkaar gehaald, maar tot nu toe zijn alle munten onder die brandlaag ouder dan 1575”, zegt Folkert Janssens, een Vlielandse die als vrijwilliger aan de op-

graving heeft meegewerkt. Hij heeft het hele gebied met een metaaldetector nageplozen.

Het onderzoek op de Poiesz-locatie is het eerste beschreven archeologische onderzoek ooit in de dorpskern van Oost-Vlieland. „Op Vlieland zijn in het verleden wel proefboringen gedaan, daarbij zijn altijd wel restanten van brandlagen aangetroffen. Maar die konden niet specifiek aan een jaartal worden toegedicht en nu hebben we een volledig kavel in beeld”, zegt Janssens. „Het is nu wel duidelijk dat Vlieland een belangrijke klap heeft gehad van de Spanjaarden.”

Volgens de overlevering zou Di Robles op Vlieland zo'n 450 huizen hebben platgebrand. De meest bijzondere vondst die Janssens deed, was een loden zegel van bijna 10 centimeter doorsnee.

„Er staat een vrouw op afgebeeld.

Dat kan wel eens Margaretha van Parma (in de zestiende eeuw landvoogdes voor Filips II, red.) zijn, al moet dat nog vastgesteld worden. Het is in elk geval een bijzonder oormerk van een document, het kan bij een oorkonde of vrijgeleide-brief horen.”

Ook gevonden potscherven dateren van de zestiende en mogelijk zelfs vijftiende eeuw, zegt Janssens. De volledige analyse moet De Steekproef nog doen en zal nog tijd vergen. Maar het uitwerken van dit onderzoek zal nieuwe inzichten geven in de geschiedenis van Vlieland, laten de archeologen van het onderzoeksbureau uit Zuidhorn alvast weten.

De gevonden sporen wijzen erop dat Vlieland al ver voor 1500 werd bewoond, bevestigt Van Leeuwen. „Het zijn de oudste archeologische sporen die tot nu toe op Vlieland zijn aangetroffen.”